

FOTO HENRI VAN AVEZAATH

REPORTAGE **RENOVATIE PRINSENHOF**

'Hier ligt de basis van Nederland'

Museum Prinsenhof in Delft wordt voor 38 miljoen euro verbouwd. Het gebouw moet toegankelijker worden, en er komt meer aandacht voor de 'verschillende kanten van het nationale verhaal'.

Door onze redacteur **Gretha Pama**

W ie het museum niet kent, loopt er makkelijk aan voorbij. De ingang: een laag poortje in een op het eerste gezicht geheel gesloten voorgevel van een voormalig klooster. Als je het poortje wel ziet, en er onderdoor loopt, kun je nog steeds de entree missen door per ongeluk rechtdoor te wandelen, de vroegere kloostertuin in. De entree is een opvallende deur meteen om de hoek, waarna je eerst in een halletje komt, en daarna pas in een groter vertrek met ticketbalie en museumwinkel.

Maar dat gaat veranderen, nu donderdagavond de gemeenteraad van Delft heeft ingestemd met de 'Businesscase Renovatie en Restauratie Prinsenhof Delft'. Het besluit betekent dat Delft 18 miljoen euro bijdraagt aan een verbouwing van Museum Prinsenhof die 38 miljoen kost - en waarvoor het museum twee jaar dichtgaat, 2025 en 2026. Met een schenking van 10 miljoen door de Delftse familie Vlek en belangrijke subsidies van de provincie Zuid-Holland en de Vriendenloterij is het bedrag van 38 miljoen bijna rond. Er ontbreekt nog 4,5 miljoen, Museum Prinsenhof hoopt op een bijdrage van het Rijk.

Van dat geld wordt straks niet alleen de toegang, maar het hele museum aangepakt. Met zijn vele smalle trappetjes, zijn kruip-door-sluip-door zalen en zaaltjes, zijn gebrek aan moderne klimaatbeheersing met om die reden overal met luiken afgedekte ramen, voldoet het gebouw niet meer aan de eisen van de tijd. „Het is een beetje een doolhof”, zegt Janelle Moerman, de directeur, terwijl we over eeuwenoude stenen vloeren van zaal naar zaal lopen: „Kijk je uit?”, waarschuwt ze bij op-afstapjes. De afgedekte ramen maken niet alleen dat de voorgevel één lange muur lijkt, maar ook dat je als bezoeker van het gebouw al snel je oriëntatie kwijt bent: vrijwel nergens is zicht naar buiten.

Dat alles heeft niet tot gevolg dat de bezoekers wegblijven. Vorig jaar

nog leverde de tentoonstelling *Het Delft van Vermeer* het museum 71.000 bezoekers op, enkele jaren eerder was er een blockbuster (90.000 bezoekers) over Pieter de Hooch, ook hij woonde in Delft. Museum Prinsenhof legt zich toe op 'Delftse meesters' (onder wie ook hedendaagse kunstenaars), Delfts-blauw aardewerk en nationale geschiedenis. Het 'Prinsenhof' is vernoemd naar zijn beroemdste bewoner, Willem van Oranje. Hij werd er in 1584 vermoord door Balthasar Gerards, de kogelgaten in de muur maken deel uit van de museumcollectie. „Museum Prinsenhof Delft is een museum met een nationaal verhaal”, stelt de Businesscase. „Hier ligt de basis voor het ontstaan van ons land.”

Willem van Oranje werd er vermoord. De kogelgaten in de muur maken deel uit van de museumcollectie

Maar dat 'nationale verhaal' wordt na de verbouwing wel anders verteld, zegt Janelle Moerman. „Het is een gelaagd verhaal dat ook keerzijden heeft. En precies die verschillende kanten willen we hier laten zien. Tot nu toe hebben we onze thema's geschiedenis, aardewerk en meesters min of meer gescheiden, ze staan opgesteld in verschillende zalen. Straks willen we er een meer chronologisch verhaal van maken, waardoor er bijvoorbeeld ook aandacht kan komen voor vrouwen die in de geschiedenis onderbelicht zijn gebleven of de invloed van het koloniale verleden op de welvaart van de stad.”

Uit glas opgetrokken

Janelle Moerman is directeur sinds 2017. Ze is van meet af aan betrokken geweest bij de plannen voor de verbouwing, die vóór de schenking door de familie Vlek in 2021 nog werden afgeblazen als te duur voor de ge-

Profetische koortsdroom door 317 musici

Recensie

Gurre-Lieder van Arnold Schönberg. Gehoord: 1/2, Concertgebouw Amsterdam. Herh.: 2/2 en 4/2, aldaar. Radio 4: 4/2, 14.15 uur (live). ●●●●○

Door onze redacteur **Mischa Spel**

De eerst vijf minuten zit je met kinderlijke verwondering te tellen. Vier harpen, vier piccolo's, twee contrafagotten. En hoeveel contrabassen zijn dat? Twaalf! En dan nog het slagwerk, elf man sterk, met een ratelende ijzeren ketting die straks het klepperend deksel van een doods-kist moet verklanken. Niet voor niets is het podium van het Concertgebouw vier meter uitgebouwd. Het biedt plaats aan de 317 musici - drie koren en zes solisten meegeteld - die je meeslepen in Arnold Schönbergs weinig uitgevoerde *Gurre-Lieder* (1900-1911).

Het Concertgebouworkest speelde de *Gurre-Lieder* voor het laatst in 1934, na twee eerdere uitvoeringen onder leiding van de componist zelf (1913) voor een honorarium van 500 gulden en een nieuwe broek. Dirigent Riccardo Chailly hoopte al in zijn chefsjaren (1988-2004) op een uitvoering, maar moest twintig jaar geduld oefenen.

'Meer is beter' was rond 1900 een breed gedeelde opvatting. Bij de première van de *Gurre-Lieder* stonden 757 musici opgesteld, nu volstaat minder dan de helft daarvan voor een alsnog hallucinante luisterervaring. Nog afgezien van de decibellen, werkt de grootte van het orkest ontregelend. Elke instrumentgroep is bezet met grofweg het dubbele aantal spelers; en dat geeft een ander timbre. Alsof het favoriete parfum van je geliefde is vernieuwd. Subtiel, ja, maar toch: wezenlijk anders.

FOTO SIMON VAN BOXTEL

Meer dan driehonderd musici onder leiding van **Riccardo Chailly** voeren de 'Gurre-Lieder' uit.

Operaliefhebbers hebben de *Gurre-Lieder* in 2014 en 2018 bij De Nationale Opera leren kennen, toen regisseur Pierre Audi ze bracht als opera. Enige constante tussen die opvoeringen en de concerten nu vormt tenor Wolfgang Ablinger-Sperrhacke, die zijn narrenrol nog steeds invult met veel theater.

Onheilszwangere tableaux

Precies dat mis je soms: meezuigende vertelkracht. De *Gurre-Lieder* zijn onheilszwangere tableaux, nerveuze koortsdromen op de kruising van Romantiek en 20ste eeuw, en dus profetisch voor de wereldoorlog die volgde. In het kort: de 14de-eeuwse Koning Waldemar en zijn geheime liefde Tove bezingen hun liefde („Wij gaan naar het graf als een glimlach die wegsterft in een zalige kus!”), waarop een woudduif onthult dat Tove door Waldemars echtgenote is vermoord en Waldemar vervalft in eindtijdhallucinaties.

Chailly maakt er met zicht- en hoorbare

overgave werk van. Zijn enorme troepen klinken soms zowaar kamermuzikaal intiem, de effecten in de orkestratie (gillende strijkers waar een valk de duif te grazen neemt, krijsfluitjes bij de evenzo griezige tekst van verteller Robert Holl) prikkelen voortdurend je fantasie. Chailly bewijst zich meester van helderheid en effect. Waar Schönberg het orkest hoogromantisch laat schmieren, mis je soms iets van zinnelijke overgave. Ook de soli van invullend concertmeester Guy Braunstein missen de gewenste toverkracht. De uitstekende tenor Andreas Schager bezingt Waldemars wanhoop letterlijk uit volle borst, maar komt soms niet boven het enorme orkest uit. Onverminderd prachtig is sopraan Camilla Nylund als Tove.

Momenten van schoonheid en overvloed zijn er te over, en Chailly laat je de nervositeit van de partituur ten volle beleven. Dat is onvergetelijk, maar ontroering blijft uit. Daarvoor is het te veel, te groot, te surrealistisch. Maar aan de evenementwaarde doet dat niets af.

Advertentie

HET HOGE NOORDEN

TE MOOI VOOR WOORDEN

15 DAGEN FLY & DRIVE

- Directe vlucht vanaf Rotterdam
- Logies en ontbijt
- Huurauto
- Entree Noordkaap, wandeltocht, fatbike safari en rivierboottocht

V.A. € 2295 P.P.

VOIGTRAVEL.NL/NOORDKAAP

Bezoek indrukwekkende fjorden en de Noordkaap. Ervaar de Middernachtzon. Spot walvissen, rendieren en beren. Geniet van rust, ruimte en adembenemende natuur die met geen woorden is te beschrijven.

Vlieg naar Rovaniemi in Het Hoge Noorden en maak een rondreis door Finland en Noorwegen.

★ Trustpilot 4.8

VOIGTRAVEL

VAN REIZEN NAAR BELEVEN